

Ágygolyó a tenger fenekén

Hozzáadta: lakosm
2004. október 20. Szerda 19:37

1588-ban a tőrőnelem addigi legnagyobb, legerősebb flottája szenvedett vereséget az angol partoknál. A korszakat az utókort egyaránt foglalkoztatta a rejtelmes: miért vallott csőfos kudarcot a Nagy Armada?

Erzsébet angol királynő fűminisztere párral hirtelen a Nagy Armada veresége után ironikus pamfletet adott ki. A párral egy jezsuita levelét tartalmazza, aki a párizsi spanyol kávévetnek sopánkodik a vereség miatt. Ilyen véget ért a Győzhetetlen Armada? - zárja győszos levelét az Áll-tálagos szerzetes. Az Á-rás nyomán ragadt az Armadán az ekkor már groteszk hatása "győzhetetlen" jelző, amelyet pedig a spanyolok sohasem használtak flottájuk jellemzősére. Egy kávéháznál kb. 1000 pamfletet írtak el Európán. A protestáns szerzők szerint Isten fűt a spanyol hajóhadra, hogy bizonyítsák: a delfin Ács kegyetlen páppistákkal szemben az igaz protestáns 1/4 mellett Á

Az Armada roncsai

A tőrőnelem Ácszeknek persze nem ezek a márványok szolgálták forrásként. Rengeteg irat maradt a spanyol flotta után: ismerjük a zsoldlistákat, a parancsnokok leveleit, jelentéseit és a behajózott élelem jegyzőkeit. Egyes kapitányok azt is fűljegyezték, hogy hajójuk melyik nap hány lővést adott le. Ennek ellenére sok homályos részlet csak korunk segétdokumentuma, a véz alatti részlet kutatásai nyomán vult Árthetűvé. Az Armada hajói kávéz 1/4 nyolcnak me a roncsait. A San Juan de Sicilia sekély vizeken sűllyedt el, ezért már szűzadok Áta kincskeresők kutattak roncsai kávéz. Kincset nem találtak, a hajó maradványait viszont sikerűlt teljesen tűnkretenni. A másvik hűt megtalált hajó mályebb részeken merűlt a véz alá, Ágy ezekre csak a kávézelműltban akadtak rá. A tőrőnet-Á-rás szeren ezek a Nagy Armadát alkotó kávéz Ánbűzű hajópusok Ák Ápviselűi: akad kávézűk sok Ágy Ás zűszűshajó, szű Áp-Ás Á balti-tengeri karakk, utánpűtűs, illetve csapatsűll-tű kereskedelmi hajó, valamint a vitorlűs Ás Ágy kombinűciű Ábű Á Átrehozott galeassa is. A bűvűrok megűllap-űsai jű Áűsszevethetűk a levűlűrakban Árűtű dokumentumokkal.

A 16. szűzad legnagyobb hadi eseműnyűben spanyol részű 130 hajó Ás mintegy 30 ezer ember, angol zűszű alatt majdnem 200 hajó, viszont csak feleannyi ember vett részt. Ennek kűt oka volt: egyrészt az angolok hajói sokkal kisebbek voltak, másrészt a spanyol flotta hajói a matrűzokon Ás evezűsűkűn kű-vűl igen sok katona is tartűzkodott, akik az angol hajók elfoglalűsűban Ás az angliai partrasűllűsban jűtszottak volna jelentűs szerepet.

Fűstbe ment terv

Az Armada 1588. július 21-én indult Átnak Anglia felű. Ezzel egyidejűleg II. Fűlűp mintegy 17 ezer vűlogatott katonűja, a spanyol sereg szű-ne-java űllt ugrűsra kűszen Flandriűban, alig 80 kiloműternyire az angol partoktól. Parancsnokuk a kor egyik legkűvűbb hadvezűre, Fűlűp unokatestvűre: Farnese párrmai herceg volt. Serege olyan hajókkal rendelkezett, amelyek csak a katonűk Angliűba szűll-űsűra voltak alkalmasak, Ás teljesen vűdtelenek lettek volna mindenfűle tűmadűssal szemben. A terv szerint ezűrt e szűll-tűhajókat az Armada fedezte volna űthaladukban. Ha a fűlelmetes hű-rű spanyol gyalogsűg űtűt Angliűba, semmi sem űll-thatta volna meg Londonig.

II. Fűlűp, a terv Ártelmi szerűje, csatarektű Ás tengerektű tűvol, Spanyolorsűg kűzepűn Álte bezűrkűzött hivatalnokűletű. Műg az udvarba jűvűkkel sem szeműlyesen, hanem beadvűnyok Ás vűlaszlevelek Átűjűn Árintkű aztűn hűűba gűrnyedt napi nyolc-kilenc Árűt Á-rűasztala fűlű, elűg kevűssű Ártette orszűga gondjait. Elműleti volt, Ás ez meg is űtszott a terven. Farnese herceg figyelmeztette is a kivitelezűs vűrhatű nehűzsűgeire, Ájm a kirűly nem hagyta befolyűsolni magűt.

A terv az Armada Ás a flandriai sereg Ásszehangolt hadműveleteit Árta elű. A kirűly Ágy kűpzelte el, hogy mikűzben a Armada a csatornűban legűzi, de legalűbbis tűvol tartja az angolokat, addig Farnese gyalogsűga hajóba szűll, majd a kűt flotta egyesűl, Ás Anglia elfoglalűsűra indul. A Flandriűban bevetűsre kűsz gyalogsűgnak ugyanazon a napon kellett volna besűllni bűrkűba, amelyen az Armada partkűzelbe Ár. A szűk hajókbán ugyanis nem lehetett napokig vűrakozni, a flotta megűrkezűsekor viszont már kűsű lett volna megkezdeni a besűllűst. Azonban a kritikus napokban Armada admirűlisa Ás Farnese nem tudtak Árintkezűsbe űpni. Futűraikat elfogtűk, ezűrt kűnytelenek voltak anűl cselekedni, hogy tudtűk volna, mit csinűl a másvik. A terv Ágy kudarcot vallott: a szűrazfűlűdi sereg mág nem űll kűszer amikor az Armada megjelent a flandriai homokűtonyoknűl. A hatalmas flotta feszűlt vűrakozűsba kezdett.

Lűngolű kű-sűrtethajóAz angolok már 1585 Áta szűm-tottak a spanyol tűmadűsra, Erzsébet ugyanis akkor kűtű szűvetsűget Fűlűp űzadű nűmetalfűlűdi alattvűlű. Amikor pedig az angolok "tűndűrkűlűnűje" a katolikus sk kirűlynű, Stuart Műria fejűt is leűttette, a spanyol uralkodűnak már Árűgyet sem kellett keresnie egy Angliűval szembeni akciűra. Az eretnekek elleni vűllalkozűshoz a pápa is csatlakozott, Fűlűpnek pánzsegűlyt, Farnese hercegnek gazdagon dű-sű-tett kardott kűldűtt. V. Piusz udvarűbűl azonban kiszűrogtak a terv részletei. Colonna kardinűlis Áűccse a holland felkűk fogsűgűba kerűlt, s ott elűrulta mindazt, amit nagybűjtűtűl hallott a kűszűlű

hajóiratráról. Őgy az angolok májor lesben állhattak a flandriai partoknál, s a megfelelő pillanatban ká-sárleret tehetek a spanyolok megzavarására. Az angol flotta egészen vájratlan, de mindenképp hatásos megoldást választva tájmadt a tőlénél veszteglő spanyol hajókra: nyolc kis hajót megtöltöttek robbanóanyaggal, s űgyőket is elákaszá-tették, azok maguktól elhajóznak, ha a táz eléri áket. Augusztus 7-én űjfékor indultak meg a lőngolő vitorlások. Bőj a spanyoloknak kő "ká-sárlertő" sikerő előlyeszteniő, a maradő hat a kedvező szőllel bejutott a vőjrákoző Armada hajő kőz. Az angolok haditervő nemcsak a kedvező szőlirőny segő-tette, hanem az is, hogy a spanyol hajő igen kőzel horgonyoztak egymőshoz. A tázet okődő hajők vőjratlan megjelenőse őjtalőnos pőjnikot keltett. A spanyolok előgtők a horgonykőteleket, őgy hajőik szőtsőrdőtdak, a flotta hadrendje felbomlott. Ekkor őjmadtak az angol hajő, s a kibontakoző tengeri csatőbőő kilencőrdőjs tázőrsőgi pőjrbaj utőn ők kerőltek ki győztesen.

Dőntőtek az űgyőHogyan győzhetek a kis angol vitorlások a hatalmas spanyol hadihajőkkel szemben? Egyes őrtőnőszek szerint a spanyol hajők olyan nagyok voltak, hogy űgyőgolyők egyszerően előpőltek az angolok hajő főlőtt. A mőretkőőnsőgek azonban korőntsem voltak ilyen nagyok. Egy mősik feltevőszent a csata kimenetelő az dőntőtte el, hogy a szőles torkő spanyol űgyőő hatalmas golyőbősaikat rővid tájvolsőgra tudők eljuttatni, az angolok pedig kisebb golyőkat jőval messzebbre. Ezőrt az angol flotta előszőrt tisztos tájvolsőgbő őtte a spanyol őszarra kőszette, hogy őtővolőn kő-vőő ellenfeleire ője el munő-ciőjőit. Amikor aztőjn a spanyolok kifogytak kőszleteikből az angolok kőzelebb hőzőtdak ősz pusztő-tő őgyőőőz alő vettők a vődtelen őriőket. Amőőta főlőttők az Armroncsait, tudjuk, hogy ez az elmőlet is a legendők vilőgőba tartozik. A tenger fenekőn ugyanis a hajők gerendőj kőz őigen nagy szőjmban talőitak űgyőgolyők. Amikor a spanyol hajők előlyedtek, mőg őbb őgyőőcsatőjra elegendő kőszlető volt. A spanyolok nem voltak felkőszőőve hosszadalmas tázőrsőgi pőjrbajra. őgy terveztők, hogy előő erejő ősszőz utőjn megcsőklyőzőj, majd őtugorva, kőzitusőban foglalők el az ellensőges hajők. őgyőket is nehőzkesen ősz lassan tudők őjra őlteni. Az angolok kis, nőgykerekbő kocsikon helyezők el az űgyőkat, őgy őlő kőnnyen a hajők belsejőbe hőzhattők azokat. A spanyoloknak nem voltak űgyőő kocsijaik, ezőrt őlőőkor vagy hőtravonszoltők az űgyőkat, vagy kihajoltak előjők. Ha az ellensőges hajők nagyon kőzel voltak, az utőbbi mődszegylenő volt az őngyilkossőggal, ezőrt ezzel nemigen őltek. Az angoloknál az űgyőkat is tengerőszek kezeltők, mő spanyoloknál szőjrazfőldi viszonyokhoz szokott tázőrek, akik rosszul viseltők a tengeri szolģőlat viszontagsőgait. A tengerbő őfőhözott űgyőő laboratóriumi vizsgőlatőbő ő is kiderőlt, hogy a spanyolok nemcsak kevesebb őgyőval rendelkeztek, de sok kőz őő őigen gyenge minőőő volt, s szinte nagyobb veszőlyt jelentettek sajő őzőreikre, mint az ellensőgre. Ezeket az űgyőkat az előkőszőőletok utolső szakaszőban, kapkodva őnthők. A spanyol flotta őzőőkeny vesztesőgeket szenvedett, de mőg ekkor is tekintőlyes erő ő kőpviselt. Admirőlis ő-sőrleret tett a Farnesapataival valő őőőre, őjm az időkőzben őjmadt viharos sző ő kifőjta hajőit a csatornőbő ő. A vert flotta őgy nem tehetett mőst, mint a brit szigeteket megkerőőve hazafelő vette őtőj. Ha nem tombol a vihar, vagy a spanyol kapitőnyok jobban ismerik ezeket a vizeket, semmi veszedelmes sem lett volna ebben az őtban, az adott kőrőőmőnyek kőz őő ő azonban katasztrőőba torkollt: az Armada hajőinak mintegy fele a skő ő ő-r partok szirtjeihez csapődott, ősz hullőjmső-rba merőlt. A hő-res spanyol flotta pusztulőjőval indult meg a hanytlő őő őjn a spanyol vilőgbirodalom, s kezdő ő ő meg Anglia felemelkedőse. A vő-z alatti rőőőszet eredmőnyei nyomőjn ma mőj biztos, hogy aző ő győz ő angolok, mert ő spanyolok ő ő modernebb haditechnikai szemlőletelő a tázőrsőgre alapoztők haditervők.

forrás: www.rubicon.hu